

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه‌های شماره ۳۷۲۴۴/۲۵۳۳۷ مورخ ۱۳۸۶/۰۲/۲۲ و شماره ۳۶۴۱۱/۱۳۵۸۵۰ مورخ ۱۳۸۵/۱۰/۲۳ در اجرا اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران **قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت سوخت** که با عنوان لایحه مدیریت مصرف سوخت در بخش حمل و نقل عمومی برون شهری و لایحه توسعه حمل و نقل عمومی درون شهری و مدیریت مصرف سوخت به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۶/۰۹/۱۸ و تأیید شورای محترم نگهبان، به پیوست ابلاغ می‌گردد.

غلامعلی حداد عادل
رئیس مجلس شورای اسلامی

قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت

ماده ۱- دولت مکلف است در جهت توسعه حمل و نقل درون شهری و برون شهری کشور و مدیریت بر مصرف سوخت نسبت به بهینه‌سازی عرضه خدمات حمل و نقل (از طریق اصلاح و توسعه شبکه حمل و نقل ریلی، برقی کردن خطوط و اجرا علائم و تأسیسات و ارتباطات، افزایش سرعت در شبکه ریلی، یکپارچه‌سازی و ساماندهی مدیریت حمل و نقل، اصلاح قیمت‌ها، ایمن‌سازی و بهبود تردد، بهسازی و از رده خارج نمودن خودروهای فرسوده سبک و سنگین مسافری و باری درون و برون شهری، تبدیل خودروهای بنزین سوز و گازوئیل سوز به دوگانه‌سوز، الزام معاینه فنی، توسعه ناوگان حمل و نقل همگانی ون و مینی‌بوس و مدی‌بوس و اتوبوس، استفاده از سامانه هوشمند حمل و نقل، ساخت و توسعه شبکه آزادراه‌ها و بزرگراه‌های بین شهری، حمل ترکیبی کالا از مبدأ تا مقصد نهائی با شبکه ریلی و شبکه مکمل جاده‌ای، الزام به داشتن توقفگاه در انواع کاربری‌ها، احداث توقفگاه‌های عمومی، ساماندهی و ایجاد توقفگاه‌ها و پایانه‌های بار و مسافر شهری و برون شهری اعم از ریلی و جاده‌ای در نقاط مناسب از شهرها و حومه آن، افزایش امنیت و قابلیت اطمینان و دسترسی)، بهینه‌سازی تقاضای حمل و نقل (از طریق اصلاح فرآیندهای اداری، کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات، اصلاح کاربری زمین و آمایش سرزمین، اعمال محدودیت‌های ترافیکی، آموزش و فرهنگ‌سازی)، بهینه‌سازی مصرف انرژی (از طریق عرضه بنزین و گازوئیل در

بخش‌های حمل‌ونقل و صنعت و کشاورزی با اولویت کارت هوشمند سوخت، احداث جایگاه‌های عرضه گاز، حمایت از ابداعات و اختراعات مؤثر در کاهش مصرف سوخت، بهینه‌سازی تولید خودرو از طریق تولید خودروهای گازسوز، تأمین تجهیزات استفاده از گاز توسط خودروها، حمایت از تولید خودروهای برقی، دنیروبی (هیبریدی) و کم‌مصرف، استانداردسازی تولید خودروی سبک و سنگین و موتورسیکلت در مصرف سوخت و کاهش آلاینده‌گی و خروج بنزین و گازوئیل از سبد حمایتی، حداکثر از ابتدا سال ۱۳۹۱ هجری شمسی اقدام نماید.

ماده ۲- به دولت اجازه داده می‌شود برای اجرا احکام ماده (۱) این قانون اقدامات زیر را به عمل آورد:

۱- اعطاء کمک‌های بلاعوض یارانه‌ای به بخش‌های غیردولتی مرتبط با اهداف این قانون؛
۲- تخفیف در حقوق ورودی و سود بازرگانی واردات ناوگان حمل‌ونقل همگانی، خودروهای کم‌مصرف، خودروهای گازسوز، نفت گاز، برقی و دنیروبی (هیبریدی) و قطعات و تجهیزات مربوطه؛

۳- تخفیف در حقوق ورودی و سود بازرگانی واردات تجهیزات، تأسیسات، ماشین‌آلات و قطعات موردنیاز شبکه و ناوگان ریلی (شهری و برون‌شهری) و توسعه آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها؛

۴- اعطاء تسهیلات بانکی و پرداخت بخشی از سود تسهیلات بانکی به بخش‌های مرتبط با اهداف این قانون؛

۵- تغییر کاربری اراضی و واگذاری زمینه‌های موردنیاز احداث جایگاه‌های عرضه گاز طبیعی تا پایان سال ۱۳۹۰ هجری شمسی به قیمت منطقه‌ای پس از تملک و پرداخت بهای عادلانه آن‌ها به صاحبان اراضی؛

۶- تعیین و اخذ جریمه، متناسب با مازاد مصرف سوخت و آلاینده‌گی از خودروهای سبک و سنگین به‌صورت پلکانی؛

۷- تعیین و اخذ عوارض، بر مبنای میزان مصرف سوخت و آلاینده‌گی و نوع سوخت از خودروهای تولید داخل و وارداتی از تولیدکنندگان داخلی و واردکنندگان.

ماده ۳- دولت مکلف است نظارت بر اجرا زمان‌بندی‌شده طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با اهداف این قانون را با راهکارهایی که در آئین‌نامه‌های اجرائی مشخص خواهد کرد، اعمال نماید و هر شش ماه یک‌بار گزارش پیشرفت کار را به کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده ۴- توزیع کمک‌ها، یارانه‌ها، تسهیلات و اعتبارات موضوع این قانون و تعیین دستگاه مجری با توجه به شرح وظایف قانونی به عهده دولت است. دولت موظف است به نحوی اقدام کند که ضمن صرفه‌جویی، سرعت و کیفیت نیز لحاظ گردد.

ماده ۵- شرکت‌های بیمه‌گر موظف‌اند متناسب با ارزیابی دولت از عملکرد دستگاه‌های مؤثر در کاهش حوادث و تلفات حمل‌ونقل درون‌شهری و برون‌شهری، معادل پنجاه درصد (۵۰٪) صرفه‌جویی حاصل از عدم پرداخت خسارات بیمه بدنه و شخص ثالث را برای آموزش و فرهنگ‌سازی ایمنی تردد، تأمین تجهیزات، اصلاح فیزیکی نقاط و مقاطع حادثه‌خیز و کمک به

پرداخت هزینه‌های جاری (با تصویب طرح‌ها و اعتبارات پیشنهادی از سوی شهرداری‌ها در شورای هماهنگی ترافیک استان و از سوی وزارت راه و ترابری و پلیس راهور، در کمیسیون ایمنی راه‌های وزارت راه و ترابری) به دستگاه‌های مذکور اختصاص دهند.

ماده ۶- دولت موظف است با اولویت حمل‌ونقل ریلی به‌گونه‌ای اقدام نماید که سهم حمل‌ونقل ریلی در جابه‌جایی بار و مسافر و مصرف سوخت در حمل‌ونقل برون‌شهری بر مقادیر جدول شماره (۱) این قانون منطبق شود.

ماده ۷- دولت موظف است سیاست‌های بخش حمل‌ونقل همگانی شهری را به‌گونه‌ای تنظیم نماید که از ابتدا سال ۱۳۹۱ هجری شمسی در مجموع هفتادوپنج درصد (۷۵٪) سفرهای درون‌شهری پوشش داده‌شده و سهم هریک از بخش‌های حمل‌ونقل همگانی و مصرف سرانه بنزین در روز بر اساس جدول شماره (۲) باشد.

تبصره - در شهر تهران نسبت تسهیم حمل‌ونقل عمومی از کل سفرهای درون‌شهری برای اتوبوس‌رانی، تاکسیرانی و حمل‌ونقل ریلی به ترتیب تا حداکثر بیست‌وپنج درصد (۲۵٪)، بیست‌درصدی (۲۰٪) و سی‌درصدی (۳۰٪) می‌باشد.

ماده ۸- در صورتی که شهرداری شهرهای دارای شهرک اقماری، شرکت‌های شهرک‌های جدید، شرکت‌ها و کارخانه‌ها، هزینه تأمین زیرساخت و ابنیه خطوط ریلی به شهرک‌های اقماری، شهرهای جدید یا محل شرکت یا کارخانه را تأمین نمایند، دولت هزینه روسازی، علائم، تأسیسات و ناوگان اجرا پروژه‌های مربوطه را تأمین خواهد کرد.

تبصره - اعتبارات موردنیاز این بند از محل اعتبارات پیش‌بینی‌شده در ماده (۱۰) این قانون تأمین خواهد شد.

ماده ۹- مدیریت حمل‌ونقل بار و مسافر در محدوده شهر و حومه آن به عهده شهرداری است.

ماده ۱۰- اعتبارات موردنیاز موضوع این قانون به میزان چهل هزار میلیارد (۴۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال در بخش درون‌شهری و شصت هزار میلیارد (۶۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال در بخش برون‌شهری در هر سال تعیین می‌گردد. دولت مجاز است این اعتبارات را در دو ردیف متمرکز درون‌شهری و برون‌شهری از محل درآمد عمومی، صرفه‌جویی حاصل از اجرا این قانون و حساب ذخیره ارزی تأمین و در بودجه سنواتی منظور نماید. این اعتبارات در حساب مخصوص نزد خزانه‌داری کل کشور به‌صورت صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص‌یافته تلقی می‌گردد.

ماده ۱۱- وصولی‌های موضوع بندهای (۶) و (۷) ماده (۲) و ماده (۵) بین شهرداری‌ها و وزارت راه و ترابری جهت انجام تکالیف این قانون به نسبت شصت‌درصدی (۶۰٪) و چهل درصد (۴۰٪) در قالب بودجه‌های سنواتی توزیع می‌گردد. کمک به شهرهای فاقد سامانه ریلی شهری مصوب برای ساماندهی حمل‌ونقل همگانی و بهبود عبور و مرور دارای اولویت است.

ماده ۱۲- آئین‌نامه اجرائی این قانون حداکثر دو ماه پس از ابلاغ این قانون با پیشنهاد مشترک نماینده ویژه ریاست جمهوری، وزارت راه و ترابری، وزارت کشور و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۳- اجرا کلیه قوانین مغایر با این قانون به‌جز قانون برنامه توسعه ملغی‌الاثرب می‌گردد.

جدول ۱- برون‌شهری

شرح	انتهای سال	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
سهم حمل‌ونقل ریلی در حمل کالا (درصد)	۷/۱	۱۲	۱۷	۲۳	۳۰	
سهم حمل‌ونقل ریلی در حمل مسافر (درصد)	۴	۶	۹	۱۳	۱۸	
سهم جابه‌جایی مسافر با حمل‌ونقل همگانی (درصد)	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	
نسبت کشته به ۱۰۰۰۰۰۰ نفر جمعیت در تصادفات	۴۰	۳۴	۲۷	۲۰	۱۵	
کشته به ۱۰۰۰۰۰ وسیله نقلیه در تصادفات	۲۲	۲۰	۱۷	۱۳	۱۰	
سهم سوخت گازوئیل در حمل کالا (لیتر بر تن)	۰/۱۶	۰/۱۵	۰/۱۴	۰/۱۳	۰/۱۲	

جدول ۲- درون‌شهری

شرح	انتهای سال	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰
سهم حمل‌ونقل همگانی از سفرهای شهری (درصد)	۴۱	۴۷	۵۵	۶۴	۷۵	
متوسط سهم در کشور	سهم اتوبوس، مدی‌بوس، مینی‌بوس (درصد)	۲۴	۲۷	۳۱	۳۵	۴۰
	سهم تاکسی و ون (درصد)	۱۶	۱۸	۲۰	۲۲	۲۵
	سهم قطار شهری و حومه‌ای (درصد)	۱	۲	۴	۷	۱۰
مصرف سرانه روزانه بنزین حاصل از نفت (لیتر در روز بر نفر)	۱/۱	۱	۰/۹	۰/۸	۰/۷	

قانون فوق مشتمل بر سیزده ماده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم آذرماه یک هزار و سیصد و هشتادوشش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۶/۹/۲۸ به تأیید شورای نگهبان رسید. /ن